

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

18 листопада 2015 року

м. Київ

№ 794

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України

З метою забезпечення безпеки та фінансової стабільності банківської системи, захисту інтересів вкладників і кредиторів, керуючись статтями 6, 7, 15, 42, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Пункт 4 постанови Правління Національного банку України від 13 липня 2010 року № 327 “Про затвердження Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України”, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 19 липня 2010 року за № 540/17835 (зі змінами), викласти в такій редакції:

“4. Протягом строку дії кредитних договорів, укладених відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України з питань надання кредитів для підтримки ліквідності банків під програми фінансового оздоровлення, Департаменту інспекційних перевірок банків (Лебединець Т. Л.) забезпечити/Департаменту супроводження кредитів (Лойченко Т. Ю.) ініціювати проведення не рідше одного разу на шість місяців інспекційних перевірок щодо виконання банками програми фінансового оздоровлення, використання кредитних коштів, дотримання умов кредитних договорів, установлених обмежень та вимог, достатності та якості майна, що є забезпеченням виконання зобов'язань за кредитним договором (крім перевірок нерухомого майна, яке перевіряється не рідше одного разу на рік), наданого банками Національному банку України, відображення майна, що є забезпеченням виконання зобов'язань за кредитним договором, у бухгалтерському обліку”.

2. Затвердити Зміни до Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 13 липня 2010 року № 327, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 липня 2010 року за № 540/17835 (зі змінами) (далі – Положення № 327), що додаються.

3. Банк, що втратив статус перехідного банку, який був створений відповідно до абзацу другої частини шістнадцятої статті 42 Закону України “Про систему гарантування вкладів фізичних осіб”, зобов’язаний подати до Національного банку України клопотання про зміну умов кредитних договорів відповідно до Положення № 327 для укладення нового кредитного договору (на всю суму заборгованості на заміну раніше укладених із Національним банком України кредитних договорів) і нового договору застави/іпотеки (щодо раніше наданого Національному банку України майна в забезпеченням виконання зобов’язань за кредитним договором).

У разі невідповідності майна, що є забезпеченням виконання зобов’язань за кредитними договорами, вимогам Положення № 327, банк протягом шести місяців після втрати статусу перехідного банку має надати майно, що відповідає вимогам Положення № 327.

4. Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Правління Національного банку України від 25 вересня 2014 року № 602 “Про заходи щодо забезпечення повернення кредитів, наданих Національним банком України”;

пункт 3 постанови Правління Національного банку України від 05 лютого 2015 року № 84 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”;

пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 05 березня 2015 року № 163 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”;

пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 10 березня 2015 року № 171 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”;

пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 15 квітня 2015 року № 259 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”.

5. Департаменту методології (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома банків України для використання в роботі.

6. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

7. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

В. О. Гонтарева

Інд. 22

Зміни до Положення про надання Національним банком України
стабілізаційних кредитів банкам України

1. У главі 1:

1) у пункті 1.3 слово “можливостей” замінити словом “параметрів”;

2) пункт 1.4 викласти в такій редакції:

“1.4. Національний банк має право приймати рішення щодо взяття в забезпечення виконання зобов’язань за стабілізаційним кредитом одного або кількох видів майна”;

3) у підпункті 9 пункту 1.7 слова “надання кредитів без забезпечення” замінити словами “укладання кредитних договорів, забезпечення виконання зобов’язань за якими не є прийнятним¹”;

4) пункт 1.10 викласти в такій редакції:

“1.10. Національний банк розпорядчим актом установлює технічний порядок, який визначає порядок взаємодії Національного банку і банків під час надання стабілізаційного кредиту, зміни умов кредитного договору, контролю за виконанням умов кредитного договору і договору застави/іпотеки”.

2. Главу 2 викласти в такій редакції:

“2. Забезпечення виконання зобов’язань за стабілізаційним кредитом

---

¹ Прийнятним забезпеченням виконання зобов’язань за кредитним договором є майно, що визначене та відповідає вимогам нормативно-правового акта Національного банку з питань формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями.

2.1. Національний банк надає стабілізаційний кредит чи змінює умови кредитного договору під заставу/іпотеку майна, гарантію, перелік, вимоги та порядок урахування яких визначені в додатку 1 до цього Положення.

Національний банк приймає в заставу/іпотеку майно, визначене в пунктах 12 – 15 додатка 1 до цього Положення, за вищим коригуючим коефіцієнтом за умови укладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером (за його згодою) на суму кредиту та процентів за три місяці користування ним.

2.2. Національний банк приймає в заставу/іпотеку майно, визначене в пунктах 10, 12 – 15 додатка 1 до цього Положення, за вартістю, визначеною за результатами оцінки, проведеної відповідно до вимог законодавства України незалежним суб'єктом оціночної діяльності, який відповідає встановленим Національним банком критеріям, установленим у пункті 2.4 глави 2 цього Положення.

2.3. Банк, який має намір звернутися до Національного банку з клопотанням про отримання кредиту або зміну умов кредитного договору в частині продовження строку користування кредитом/заміни предмета застави/іпотеки за кредитним договором, та надати в заставу/іпотеку за кредитним договором майно, визначене в пунктах 10, 12 – 15 додатка 1 до цього Положення, ініціює до подання документів, визначених у пункті 3.1 глави 3 цього Положення, перед Національним банком укладення тристороннього договору на проведення незалежної оцінки майна між банком, суб'єктом оціночної діяльності та Національним банком.

2.4. Суб'єкт оціночної діяльності (далі – СОД) має відповідати таким критеріям:

1) інформація про СОД включена до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності (далі – Державний реєстр);

2) СОД має чинний сертифікат за напрямами оцінки майна, щодо яких дозволена практична діяльність з оцінки майнових прав за кредитними договорами/нерухомого майна/єдиних (цілісних) майнових комплексів (разом з корпоративними правами);

3) досвід практичної діяльності СОД на ринку України з оцінки майна не менше ніж п'ять років, з яких не менше ніж три роки за напрямами оцінки майна, передбаченого в підпункті 2 пункту 2.4 глави 2 цього Положення, з метою передавання його у заставу/іпотеку;

4) у штатному складі СОД є підрозділ оцінки або консультаційних послуг у сфері нерухомості та майнових прав;

5) у штатному складі СОД є не менше ніж чотири оцінювачі, які отримали кваліфікаційні свідоцтва оцінювачів та включені до Державного реєстру. Такі оцінювачі повинні мати досвід практичної діяльності у штатному складі СОД не менше ніж півроку, а в оцінці майнових прав за кредитними договорами/нерухомого майна/єдиних (цілісних) майнових комплексів (разом з корпоративними правами) не менше ніж два роки до дня початку оцінки, з метою передавання їх у заставу/іпотеку;

6) у Державному реєстрі немає інформації про СОД та оцінювачів, які виконують оцінку, щодо:

порушень оцінювачами і СОД нормативно-правових актів з оцінки майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність;

рішень судів за фактами непрофесійної оцінки майна, що проведена оцінювачами або СОД;

фактів порушення оцінювачами або СОД обмежень щодо проведення оцінки майна, майнових прав, установлених законодавством України;

рецензій на звіти про оцінку майна, майнових прав (далі – звіт про оцінку майна), що класифікуються за такою ознакою: звіт про оцінку майна не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісним та (або) непрофесійним і не може бути використаний.

Таку інформацію Національний банк отримує від Фонду державного майна України за запитом.

2.5. СОД є таким, що не відповідає встановленим у пункті 2.4 глави 2 цього Положення критеріям, якщо Національний банк має рецензію/інформацію про рецензію на звіт про оцінку майна, що класифікується за такою ознакою: звіт про оцінку майна не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісним та (або) непрофесійним і не може бути використаний, або до Національного банку надійшла така рецензія/інформація про рецензію протягом/після отримання інформації з Державного реєстру про те, що немає рецензії на звіт про оцінку майна із зазначеною ознакою.

2.6. Звіт про оцінку майна має бути складений не раніше тримісячного строку до дня подання клопотання про надання стабілізаційного кредиту/зміну умов кредитного договору.

2.7. Національний банк протягом строку дії кредитного договору має право вимагати проведення нової оцінки вартості заставленого майна, визначеного в пунктах 10, 12 – 15 додатка 1 до цього Положення, з урахуванням вимог цього Положення.

2.8. СОД, який залучається для здійснення нової оцінки вартості/актуалізації оцінки заставленого майна та рецензування звітів про оцінку майна СОД, повинен відповідати критеріям, установленим у пункті 2.4 глави 2 цього Положення.

2.9. Майно, що надане для забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором банком або майновим поручителем, не повинно бути обтяжене іншими зобов'язаннями.

Національний банк здійснює перевірку майна, що пропонується банком для забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором, на предмет наявності/відсутності обтяжень у Державному реєстрі обтяжень рухомого майна, Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

2.10. Обсяг майна, що пропонується в забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором, є достатнім виходячи із суми кредиту, процентів за три місяці користування ним, з урахуванням коригуючого коефіцієнта, визначеного в додатку 1 до цього Положення.

2.11. Національний банк у разі погашення банком частини заборгованості за стабілізаційним кредитом має право здійснити виведення частини заставленого майна за умови подання банком клопотання з відповідним обґрунтуванням та достатності обсягу предмета застави/іпотеки, зобов'язань за гарантією (з урахуванням коригуючих коефіцієнтів) для задоволення вимог Національного банку відповідно до вимог статті 19 Закону України “Про заставу” та/або статті 7 Закону України “Про іпотеку”.

3. У главі 3:

1) у пункті 3.1:

у підпункті “а” слова “переліку забезпечення та його розміру” замінити словами “виду майна, яке пропонується для забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором, та його обсягу”;

у підпункті “д” слово “забезпечення” замінити словами “майно/майнові права”;

у підпункті “е” слова та цифри “основним забезпеченням, передбаченим підпунктами 1.1 – 1.3, 1.9 – 1.11, 1.13 – 1.15 пункту 1” замінити словами та цифрами “майном, передбаченим пунктами 1 – 3, 9 – 11, 14 – 15”;

підпункт “е” виключити.

У зв'язку з цим підпункт “ж” уважати підпунктом “е”;

у підпункті “є” слова та цифри “основним забезпеченням, передбаченим підпунктом 1.12 пункту 1” замінити словами та цифрами “майном, передбаченим пунктом 12”;

2) у пункті 3.3:

у підпункті “а” слова та цифри “банком 10” і “10 робочих” замінити відповідно словами та цифрами “банком 2” і “5 робочих”;

підпункти “е” та “є” викласти в такій редакції:

“е) укладання кредитних договорів, забезпечення виконання зобов’язань за якими не є прийнятним;

е) виплата інших заохочувальних та компенсаційних виплат, які не є складовою частиною основної та додаткової заробітної плати, керівникам банку”.

4. У главі 4:

1) в абзаці сьомому пункту 4.3 слова “підпунктах “д” – “ж” пункту” замінити словами “підпунктах “д” – “є” пункту”;

2) пункт 4.5 викласти в такій редакції:

“4.5. Національний банк має право прийняти рішення про відмову в зміні умов кредитного договору, якщо дійде висновку, що надані банком пояснення причин, які призвели до необхідності зміни умов кредитного договору (у тому числі причини неспроможності забезпечити своєчасне та в повному обсязі виконання зобов’язань перед Національним банком або невиконання програми фінансового оздоровлення), є необґрунтованими”.

5. У главі 5:

1) у пункті 5.2 слово “забезпечення” замінити словами “майна, що є забезпеченням виконання зобов’язань за кредитним договором”;

2) в абзаці першому пункту 5.3:

слова “перебуває в заставі” замінити словами “перебуває в заставі/іпотеці”;

слова “достроково розірвати кредитний договір” замінити словами “вимагати дострокового виконання зобов’язань за кредитним договором”.

6. Додаток 1 викласти в новій редакції, що додається.

7. Пункти 9, 10 додатка 2 викласти в такій редакції:

“9. Укладання кредитних договорів, забезпечення виконання зобов’язань за якими не є прийнятним.

10. Виплати інших заохочувальних та компенсаційних виплат, які не є складовою частиною основної та додаткової заробітної плати, керівникам банку”.

Директор Департаменту методології

Н. В. Іваненко

Додаток 1
до Положення про надання
Національним банком України
стабілізаційних кредитів банкам
України
(у редакції постанови
Правління Національного банку
України
18 листопада 2015 року № 794)

Перелік майна, яке є прийнятним для забезпечення виконання зобов'язань за стабілізаційним кредитом, вимоги до нього та порядок його врахування

1. Державні облигації України всіх випусків (облигації внутрішньої державної позики України, облигації зовнішньої державної позики України, цільові облигації внутрішньої державної позики України), строк погашення яких настає не раніше ніж через 10 днів після строку повернення стабілізаційного кредиту, за умови, що вони перебувають у власності банку – клієнта депозитарію державних цінних паперів Національного банку України (або депонента клієнта депозитарію).

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,9.

2. Боргові цінні папери, емітовані Національним банком України.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,9.

3. Облигації Державної іпотечної установи, розміщення яких здійснюється під гарантію Кабінету Міністрів України, надану відповідно до закону про Державний бюджет України на відповідний рік.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,9.

4. Гарантії Кабінету Міністрів України.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,9.

5. Кошти в іноземній валюті (долари США, євро, англійські фунти стерлінгів, швейцарські франки, японські єни), що розміщені банком у Національному банку України у формі гарантійного депозиту (без сплати процентів за ним із зазначенням цього у відповідному договорі) на строк не менше ніж строк користування стабілізаційним кредитом Національного банку України.

Сума гарантійного депозиту визначається виходячи із суми стабілізаційного кредиту та процентів за ним за весь строк користування таким кредитом, перерахованої за офіційним курсом гривні до іноземних валют, що встановлений Національним банком України на дату укладення кредитного договору.

Сума гарантійного депозиту, що підлягає поверненню банку після виконання ним зобов'язань у повному обсязі перед Національним банком України, визначається виходячи із суми гарантійного депозиту в національній валюті, яка розрахована на дату укладення кредитного договору, перерахованої за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, що встановлений Національним банком України на дату повернення гарантійного депозиту, якщо з дати укладення кредитного договору відбулося знецінення гривні щодо іноземної валюти. В іншому випадку сума гарантійного депозиту, що підлягає поверненню банку після виконання ним зобов'язань у повному обсязі перед Національним банком України, визначається за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, що був встановлений Національним банком України на дату укладення кредитного договору.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,9.

6. Гарантії урядів країн, що мають кредитний рейтинг не нижчий, ніж “А-” згідно з міжнародною шкалою, підтверджений у бюлетені агентства (компанії) Standard & Poor's, або аналогічний рейтинг Moody's Investors Service та Fitch IBCA.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,9.

7. Гарантії банків-нерезидентів та/або фінансових установ-нерезидентів, які мають кредитний рейтинг не нижчий, ніж “А-” згідно з міжнародною шкалою, підтверджений у бюлетені агентства (компанії) Standard & Poor's, або аналогічний рейтинг Moody's Investors Service та Fitch IBCA.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,9.

8. Гарантії міжнародних багатосторонніх банків (Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародна фінансова корпорація).

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,9.

9. Облігації підприємств (крім цільових), розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, за умови, якщо:

строк погашення облігацій настає не раніше ніж через 10 днів після строку повернення кредиту;

облігації випущені або переведені в бездокументарну форму, вільно обертаються на фондовому ринку і їх розміщення та обіг обслуговуються депозитарною системою відповідно до законодавства України.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,9.

10. Ураховані векселі суб'єктів господарювання-резидентів, що авальовані Кабінетом Міністрів України.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,8.

11. Банківські метали у стандартних або мірних зливках (за умови, що ці метали перебуватимуть на відповідальному зберіганні в Національному банку України).

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна – 0,8.

12. Нерухоме майно, крім об'єктів незавершеного будівництва, яке перебуває на території України.

Нерухомість як єдиний (цілісний) майновий комплекс може прийматися в забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором як окремо, так і разом із корпоративними правами на частку в статутному капіталі юридичної особи, яка є власником цієї нерухомості, оцінку яких здійснено незалежним суб'єктом оціночної діяльності, що відповідає вимогам та критеріям, визначеним у пункті 1 глави 2 Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України.

Коригуючий коефіцієнт для цих видів майна в разі укладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,8; у разі неукладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,5.

13. Повітряні і морські судна та судна внутрішнього плавання, що не вилучені з цивільного обороту та є застрахованими.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна в разі укладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,8; у разі неукладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,5.

14. Майнові права за укладеними банком-позичальником кредитними договорами з юридичними особами, фізичними особами-підприємцями, фізичними особами, виконання зобов'язань за якими в повному обсязі забезпечене іпотекою, крім об'єктів незавершеного будівництва, за умови, що:

1) заборгованість за кредитами класифікована за I та II категоріями якості відповідно до нормативно-правового акта Національного банку України з питань формування та використання резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями;

2) строк дії кредитного договору не менший, ніж строк користування кредитом Національного банку України;

3) заборгованість за кредитом обліковується за відповідним балансовим рахунком банку не менше ніж 180 календарних днів;

4) стан обслуговування боргу протягом останніх 180 календарних днів поспіль визначений як “високий” або “добрий”;

5) кредитні договори укладені не з пов’язаними з банком особами;

б) оцінка предмета іпотеки здійснена відповідно до законодавства України.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна в разі укладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,6; у разі неукладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,4.

15. Інше рухоме майно у вигляді залізничного рухомого складу (крім моторейкового транспорту), яке не вилучене з цивільного обороту та є застрахованим.

Коригуючий коефіцієнт для цього виду майна в разі укладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,6; у разі неукладення договору фінансової поруки з власником істотної участі в банку/контролером – 0,4.